

PAIKALLISMUSEOIDEN DIGITAALISTEN PALVELUIDEN JA TOIMINTAMALLIEN KEHITTÄMISHANKE

**Webinaari: Paikallismuseon
digitaaliset tuki- ja kävijäpalvelut
29.9.2025 kello 13–16**

**Suomen
Kotiseutuliitto**

**Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU**

Punkmuseossa. Kuva: Riina Koivisto

Tervetuloa koulutukseen!

Koulutus tallennetaan ja se tulee tekstityksen jälkeen katsottavaksi Kotiseutuliiton YouTube-kanavalle ja myöhemmin osaksi hankkeen verkko-opasta

- Koulutuksen diat lähetetään lisäksi osallistujille

Ohjeita koulutuksen ajaksi:

- Pidä mikrofoni ja kamera mieluiten suljettuna paitsi silloin kun puhut
- Voit kirjoittaa keskustelupalstalle kommentteja ja kysymyksiä
- Pidetään muutama tauko sopivissa kohdissa. Tällöin voidaan myös nostaa chatista kysymyksiä ja kommentteja

Tervetuloa koulutukseen

Iltapäivän ohjelma:

- 13.00 Tervetuloa koulutukseen; Liisa Saarinen ja Marika Punamäki, Kotiseutuliitto
- 13.15 Paikallismuseoiden digitaaliset kävijäpalvelut; Liisa Saarinen, Kotiseutuliitto
- 14.05 Tauko
- 14.15 Museokortin käyttöönotto paikallismuseossa; Tuuli Murtorinne, Totto ry
- 14:35 Yhdistyksen verkkokaupan esittely; Tommi Rajala, Puolangan pessimistit ry
- 14.55 Paikallismuseon digitaalisen kävijäoppaan esittelyä; Jouko Leskinen, Konneveden kotiseutuyhdistys ja Robin Kanerva, Reveel Oy
- 15.30 Ennakko- ja yleisökysymykset, keskustelua ja hankkeen seuraavat tapahtumat
- 16.00 Koulutus päättyy kello 16:een mennessä

Turvallisemman tilan periaatteet

Kohtaamme kaikki ihmiset ja asiat avoimesti, ennakkoluulottomasti ja yhdenvertaisesti. Erilaisuus on rikkaus.

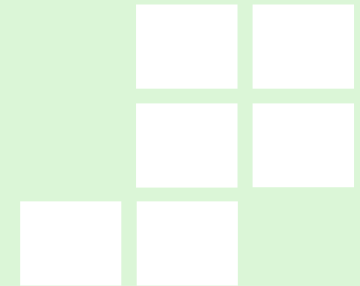
Kysymysten esittäminen ja tietämättömyyden tunnustaminen on sallittu.

Vaalimme keskinäistä luottamusta. Kuuntelemme kaikkia, ja kunnioitamme kaikkien näkökulmia sekä osallistumisen tapaa.

Vaalimme myönteistä ilmapiiriä. Keskustelemme, kehumme ja kannustamme, huumoria unohtamatta. Annamme palautetta rakentavasti.

Kunnioitamme kaikkien henkilökohtaista tilaa, yksityisyyttä ja itsemääräämisoikeutta.

Olemme kaikki vastuussa syrjintään sekä epäasialliseen käytökseen ja puheeseen puuttumisesta.

Kuva: Susanna Kekkonen.

**Suomen
Kotiseutuliitto**

Rakkaudesta kotiseutuun

- Maan suurin kulttuurialan kansalaisjärjestö
- Jäseninä kotiseutu- ja kaupunginosayhdistyksiä, järjestöjä, kaupunkeja, kuntia, maakuntien liittoja
- Kotiseututyötä tukeva keskusjärjestö
- Vaalii kulttuurin monimuotoisuutta ja kulttuuriperintöä
- Nostaa esille paikalliskulttuureita
- Vaikuttaa päätöksentekoon

Kotiseudun suunnitteluun tarvitaan meitä kaikkia

Digipamu-hankkeen väkeä tutustumassa
Museo Brunouhun Juankoskella syksyllä
2024. Kuva: Jonina Vaahtolammi

Kotiseutuliiton palveluja paikallismuseoille

- Hankkeet, koulutukset ja tapahtumat:
<https://kotiseutuliitto.fi/toiminta/hankkeet/>
- <https://kotiseutuliitto.fi/tapahtumat/>
 - **eMuseo näyttelykäytössä -koulutus to 23.10.2025**
kello 15–16.30: <https://kotiseutuliitto.fi/tapahtuma/emuseo-mobiiliopas-nayttelykaytossa-emuseo-etakoulutus-5/>
Ilmoittaudu 20.10. mennessä!
- Tuki, neuvonta, viestintä, materiaalit, esim.
 - Tietopankki: kotiseutuarkistot, yhdistystoiminta jne.
<https://kotiseutuliitto.fi/tietopankki/>
 - Uutiskirjeet: <https://kotiseutuliitto.fi/jasenille/uutiskirjeet/>
Tilaa paikallismuseoiden uutiskirje lähettämällä viesti
osoitteeseen toimisto@kotiseutuliitto.fi.

eMuseo
Koe kulttuurikohde
mobiilisti.

Kotiseutuliiton palveluja paikallismuseoille

- eMuseo-mobiiliopaspalvelu:
<https://kotiseutuliitto.fi/tietopankki/emuseo/>
- Jäsenrekisteri:
<https://kotiseutuliitto.fi/jasenille/jasenedut/jasenrekisteri/>
- Verkkosivupohja:
<https://kotiseutuliitto.fi/jasenille/jasenedut/verkkosivut/>
- Tervetuloa jäseneksi!
<https://kotiseutuliitto.fi/jarjesto/liity-jaseneksi/>

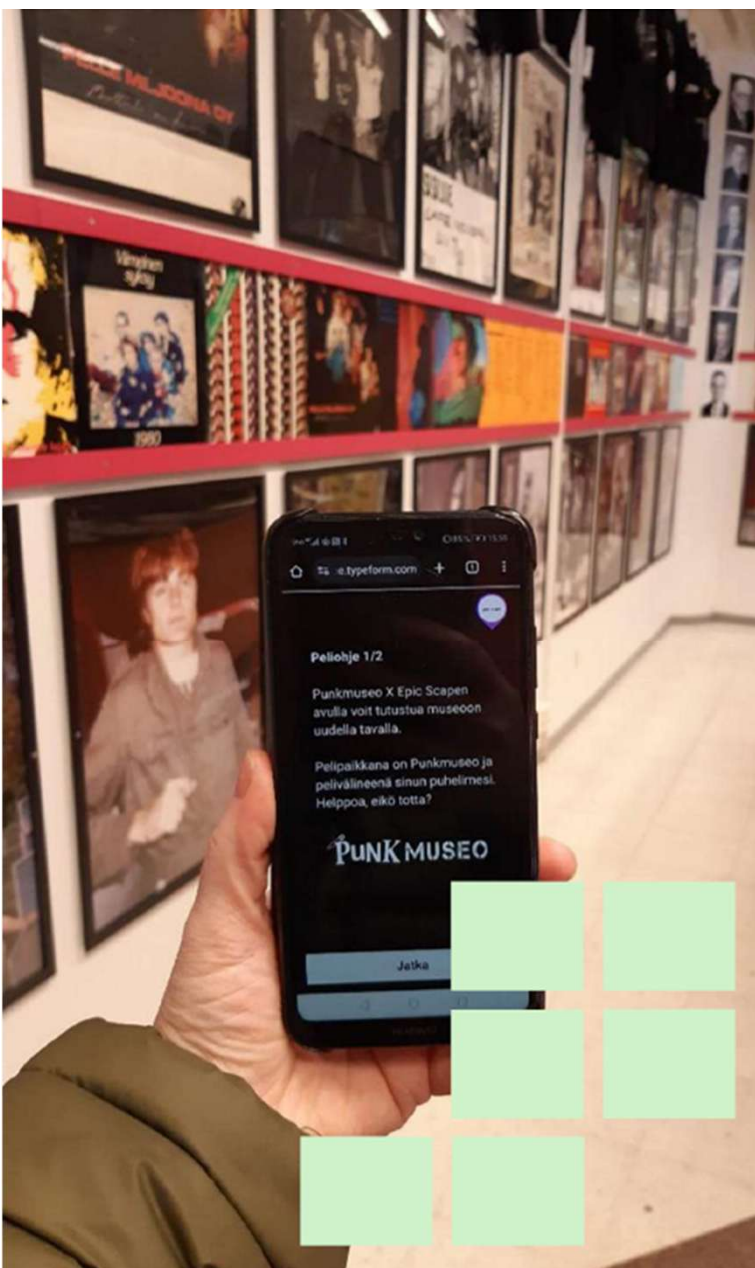
*eMuseo-palvelulla voi tehdä helposti
mobiilioppaita paikallismuseolle tai
muulle kulttuurikohteelle.
Taustan kuva: Riina Koivisto*

Suomen
Kotiseutuliitto

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Tänään aiheina mm.:

- Digitaalisten kävijäpalveluiden esittelyä
 - Maksujärjestelmät
 - Museokortti
 - Verkkokaupat
 - Kävijäoppaat
 - Asiakaslaskurit
- Esimerkkejä paikallismuseoiden digitaalisista kävijäpalveluista ja toiminnoista
- Vertaisesityksiä
- Keskustelua ja kysymyksiä

Omalla laitteella näyttelyn digisisältöihin tutustumista Punkmuseossa Helsingissä.
Kuva: Jonina Vaahtolammi

Kassa- ja maksujärjestelmät

- **SumUp:** <https://www.sumup.com/fi-fi/>
 - SumUp käytössä Ylä-Savon kotiseutumuseossa lisäalnessa kesästä 2024 lähtien
 - F. E. Sillanpään Seuran Töllinmäen museo (F. E. Sillanpään nuoruudenkoti) käyttää maksujärjestelmänä SumUpia ja siihen liittyvää verkkokauppaa
 - "Helppo toteuttaa ja edullinen ylläpitää"
 - Välityspalkkio 1,49 % kotimaisista kortti- tai verkkomaksuista tai 0,79 % (1,99 % kans.väliset, yritys- ja premium-kortit) + 19 €/kk
 - Kortinlukijat 39 € →

*Punkmuseon museokauppa. Kuva
Riina Koivisto*

Kassa- ja maksujärjestelmät

- Hyrynsalmen Kaunislehdon talomuseolla SumUp-maksujärjestelmä kesästä 2025:
 - ”Kustannukset määräytyvät transaktiosierrojen mukaan ja palvelu on käytettävissä älypuhelimella. Erillistä laitetta ei tarvita, ja kuitit voidaan lähettää asiakkaalle joko sähköpostina tai tekstiviestinä.”
 - Tap to Pay Androidilla tai iPhonella
 - ”Vain n. 2 kk vuodessa auki olevalle museolle on tärkeää, ettei maksupalveluista tule kuluja aukioloaikojen ulkopuolella.”

*Hyrynsalmen Kaunislehdon talomuseon pirtti.
Kuva: Miina Lukkari.*

Kuvapankkikuva

Kassa- ja maksujärjestelmät jatkuu

Flatpay: <https://www.flatpay.com/fi>

- Lähtöisin Tanskasta
- Maksupäätemaksut 0,99 % / maksutapahtuma
 - Itse laite ei maksa
- POS-kassajärjestelmä 1.49% / maksutapahtuma kaikilla korteilla + 1095 € aloitusmaksu
- Verkkomaksut 1,49 % / maksutapahtuma
 - MobilePay 0,14 € / maksutapahtuma + 7 € / kk
- Ei mainintaa maksujen vastaanottamisesta älypuhelimella

Kassa- ja maksujärjestelmät jatkuu

PayPal POS (Point of Sale) <https://www.paypal.com/fi/business/pos-system>
ent. Zettle: <https://www.zettle.com/fi>

- Ensimmäinen kortinlukija 29 €, lisäkortinlukijat 79 €/kpl
 - Myös Tap to Pay -käyttö älypuhelimella
- Kesälahti-Seuralla ja monella muulla käytössä
 - hyötynä edullisuus
- Käytössä myös Totto ry:llä:
 - Synkronoidaan mobiilisovelluksen kanssa; Laitteita ja puhelimia on yhtä monta
 - Helppo päivittää tuotteita, hintoja ym.
 - Museon piha-alueella, kauempana rakennuksesta ei välttämättä aina toimi hyvin, jos verkko on huono

*Herttoniemen kartanon museon kassalla.
Kuva: Henna Mitrinen*

Kassa- ja maksujärjestelmät

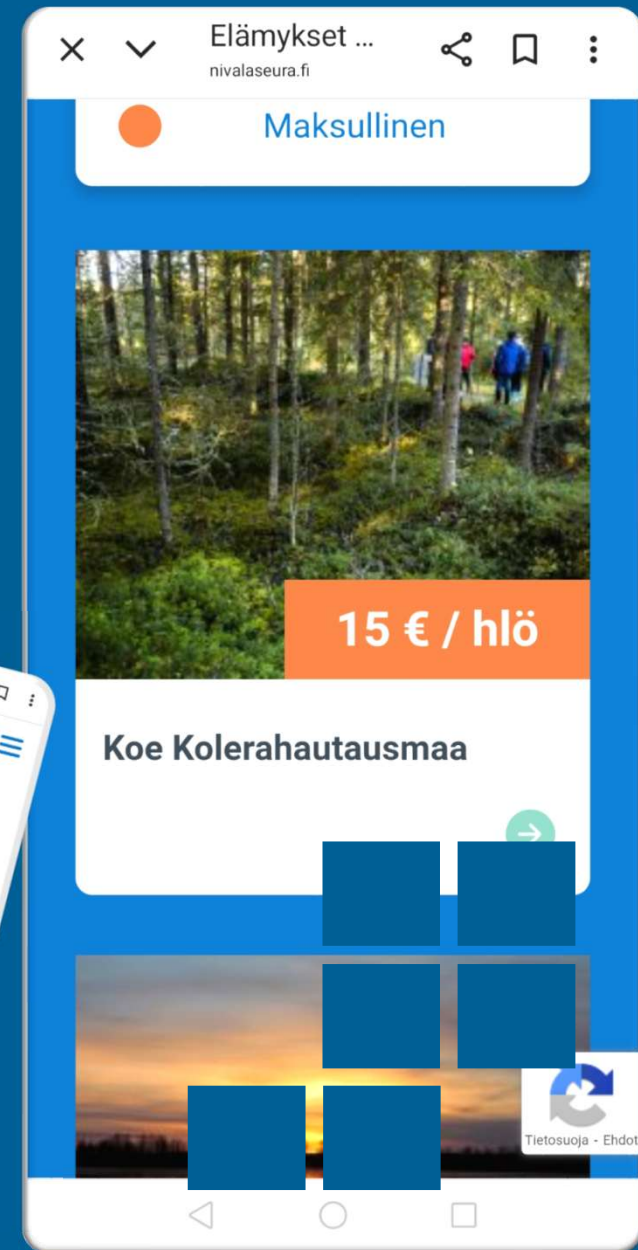
Lippujen myynti; Siilinjärven kunnan Harjamäen sairaalamuseo ja Pöljän kotiseutumuseo:

- Liveto.io käytössä tapahtumien lippujen verkkomyyntiä varten.
<https://liveto.io/fi/>
 - "Toiminut kohtuullisen hyvin ja helposti"
 - Myös 0 € /kk-maksulla, jolloin lisätään palvelumaksu 1,5 – 4,5 €/tuote
- Paytrail (<https://www.paytrail.com/>) toimii järjestelmän taustalla
 - "Käyttöönotto työllisti jonkin verran, eli ohjasi oppimaan uutta"
 - Paytrail on suurin suomalainen verkkomaksuyhtiö ja käytetyin maksupalvelu verkkokaupoissa, -palveluissa ja sovelluksissa
 - Edullisin kk-maksu 14,90 € + transaktiokulut alk. 0,50 €/kpl + 3,25 % /maksutapahtuma

Tilit ja verkkokauppa

- Kesälahti-Seuran Kirjanpito-ohjelma Kitsas on ilmainen ja helppo: <https://kitsas.fi/>
 - Verkkokauppa on toteutettu sähköpostitilauksina
 - Kaupassa on kirjoja ja valokuvia
- Nivala-seuralla verkkokauppa, jossa myynnissä myös palveluita: <https://nivalaseura.fi/elamykset/>
 - Elämyssivut on rakennettu osana Lakeuden helmet -hanketta Leader-rahoituksella
 - Mm. Kolerahautausmaa- ja Körttireitti -elämyksiä

Tilit ja verkkokauppa jatkuu

- Holvi, esim. yhdistyksen rahaliikenne verkossa:
<https://www.holvi.com/fi/>
 - Kuukausimaksullinen yritystili, edullisin 9 €/kk + ALV
 - Yhdistyksille 19 €/kk + ALV
- Johku, lipunmyynti- ja varausjärjestelmä museoille ja käyntikohteille: <https://johku.fi/fi>
- Tietoa eri verkkokauppa-alustoista: Paytrail ja Verkkokauppa Suomessa 2024: <https://www.paytrail.com/verkkokauppa-suomessa-2024>
- Museokaupat ja museoiden verkkokaupat mielletään kestäviksi, eettisiksi ja luotettaviksi toimijoiksi
 - Museon tai yhdistyksen verkkokaupassa voi rohkeasti kokeilla tuotteita, jotka liittyvät tavalla tai toisella toimintaympäristöön
 - Myös markkinoinnissa voi kokeilla näkyvyyttä rohkeasti

Riuttalan talonpoikaismuseon verkkokauppa toimii Spreadshop-alustalla

Tilit ja verkkokauppa jatkuu

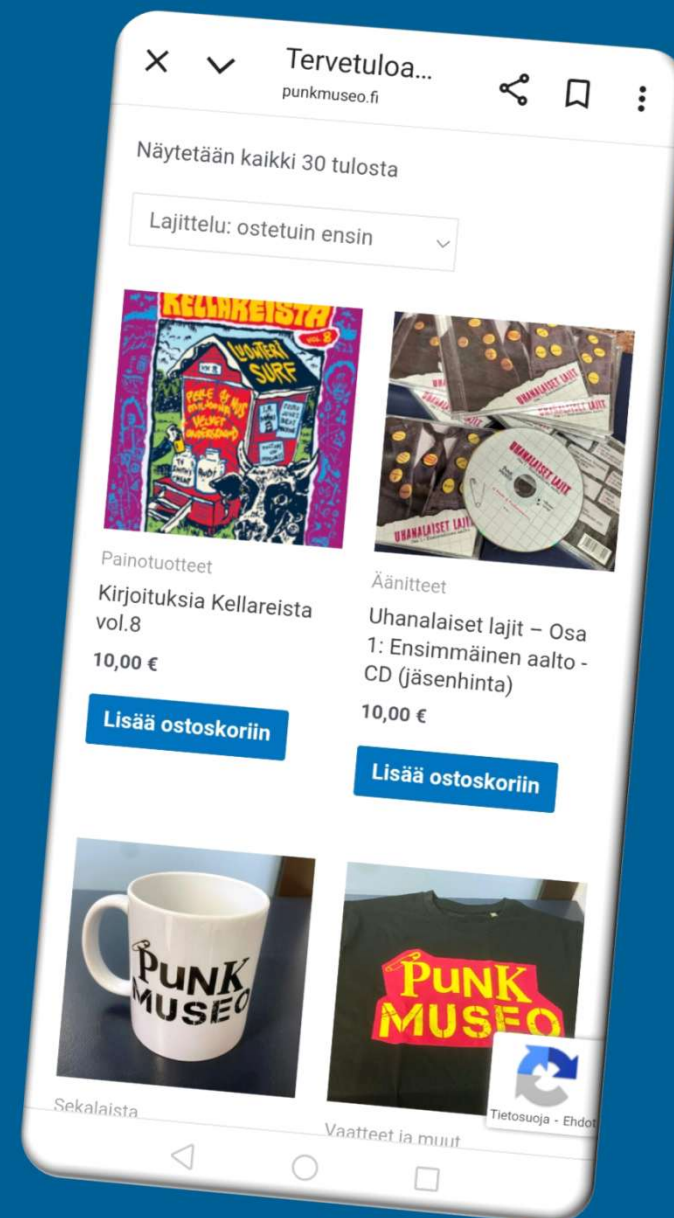
Vilkas-verkkokauppa: <https://www.vilkas.fi/>

- Taidekeskus Purnussa tutkailtiin erilaisia verkkokauppa-alustoja
- Aimo Tukiaisen Purnun säätiön verkkokauppa on tarkoitus perustaa Vilkas-palvelulle ja siirtää sinne myös säätiön kotisivut
 - Edullisin Vilkkaan verkkokaupamaksu on 36 € kuukaudessa sisältäen kotisivut
 - Vilkas vastaa sivupohjan turvallisuudesta, päivityksistä, saavutettavuussäädöksiä toteutumisesta sekä mobiilioptimoinnista
 - Vilkkaan kautta voi valita myös maksuliikennepalvelun

WooCommerce-verkkokauppa <https://www.paytrail.com/woocommerce>

- WordPress-julkaisujärjestelmän lisäosa
- Punkmuseon verkkokauppa
- Kiinteä toimituskulu (8,90 €) koskee myös edullisimpia tuotteita, mutta tarjotaan mahdollisuutta noutaa tuote museosta

Punkmuseon verkkokauppa

Verkkokauppa jatkuu

- Puolangan pessimistien verkkokauppa:
<https://kauppa.puolanganpessimistit.fi/>
 - Kiinteä osa yhdistyksen kokonaisbrändiä
 - Tuotemyynnistä tulee verkkokaupan kautta alle puolet ja kokonaisliikevaihdesta n. 15%
 - Vielä merkittävämpi tulonlähde on samojen tuotteiden myyminen kesäaikaan Pessimismitalolta
 - Tuotteiden suunnittelu, valmistus, tilaus ja varastointi ovat kaikki omia prosessejaan, jotka liittyvät myös verkkokauppaan
 - Puolangan Pessimistit ry:n verkkokauppa on tunnettu valtakunnan rajojen ulkopuolellakin
 - Esimerkiksi paitoja on varastossa eri kokoja, malleja värejä ja printtivaihtoehtoja, mikä muodostaa melko suuren kokonaisuuden

Museokortti

Toiminnasta vastaa FMA Creations Oy, joka on Suomen Museoliitto ry:n omistama

- <https://museot.fi/museokortti>, josta löytyy mm. Museokortti-museoksi liittyminen
- Edellytyksiä:
 - Kohde on museoammattimaisesti ylläpidetty
 - Esim. kaikki vaihtuvien myyntinäyttelyiden tilat kuten galleriat eivät täytä nykyisiä kriteereitä
 - Kohde laajentaa/parantaa Museokortin valtakunnallista saavutettavuutta ja auttaa Museokortti-museoverkostoa menestymään
 - Kohteella on tekniset edellytykset toimia Museokortti-kohteena
 - Kohteen ylläpitäjä on Suomen Museoliiton jäsen tai kannattajajäsen
- Hakuaika 15.4. ja 1.9. mennessä
- Tiedustelut: museot@museot.fi

Kuva: Ella Karttunen / Museokortti

Paikallismuseoita, joissa on käytössä Museokortti:

- Kurikan museo ja Kotiseututalo
<https://www.kurikka-seura.fi/>
- Kuusamon kotiseutumuseo
<https://www.kuusamo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kulttuuri/museot-ja-kayntikohteet/kotiseutumuseo/>
- Limingan kotiseutumuseo
<https://www.kuusamo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kulttuuri/museot-ja-kayntikohteet/kotiseutumuseo/>
- Paraisten kotiseutumuseo
<https://www.pargashembygdsmuseum.fi/suomeksi/>
- Rovaniemen kotiseutumuseo
<https://www.totto.fi/>

Kuva: Ella Karttunen / Museokortti

Kävijäpalveluita

Reveel Oy –pilotointi <https://www.reveel.guide/fi>

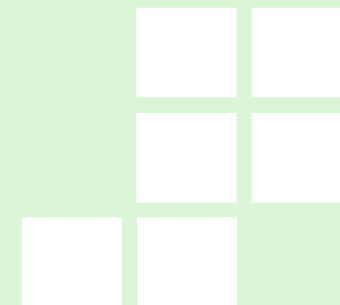
- Digipamu-hankkeessa tarjottiin kolmelle museolle digitaalista Reveel-kävijäopasta käyttöön kesäkaudeksi 2025
 - Herttoniemen kartanon museo, Helsinki
 - Konneveden museo
 - Katvalan museo, Nivala
- Kokeiluun osallistuneille museoille Reveelin kävijäopas oli ilmainen kokeilujakson ajan
- Suomalaisen Reveel Oy:n digitaalinen kävijäopas on selainpohjainen opaspalvelu, joka toimii museolla pääosin QR-koodin kautta

*Reveel-kävijäopas Herttoniemen
kartanon museossa.
Kuva: Henna Mitrinen*

Reveel Oy -pilotointi

- Kokeilussa mukana olleet museot toimittivat museostaan aineistoa Reveelille, joka hoiti aineiston syötön palveluun sekä oppaan teknisen toteuttamisen
- Lukuisia kielikäännöksiä
 - Pohdintaa aiheutti mm. miten muotoillaan suomenkielinen teksti, jotta se kääntyy luontevasti vieraille kielille
 - Pilotoinnissa tekstejä ei syötetty itse, mikä olisi mahdollista jatkossa jos palvelu hankitaan
- Tekstin saa myös puhuttuna
- Reveeliltä myös esim. verkkolippukauppa

Perinnepäivä Katvalan talonpoikaismuseossa. Kuva: Nivala-Seura

Kävijälaskurit

Frivente Solutions Oy:

<https://www.frivente.fi/kavijaanalytiikka/ulkotilat-ja-ydinkeskustat/>

- Säänkestävä ulkotiloihin
- Lisäpalvelu, jossa voidaan esim. jättää lapset pois laskennasta tai laskea heidät erikseen.
- Lisäpalvelu, jossa voidaan analysoida isojen tilojen eri alueiden kävijämääriä.
- Lisäpalvelu, jossa kohteen kävijämääriä mitataan reaaliaikaisesti

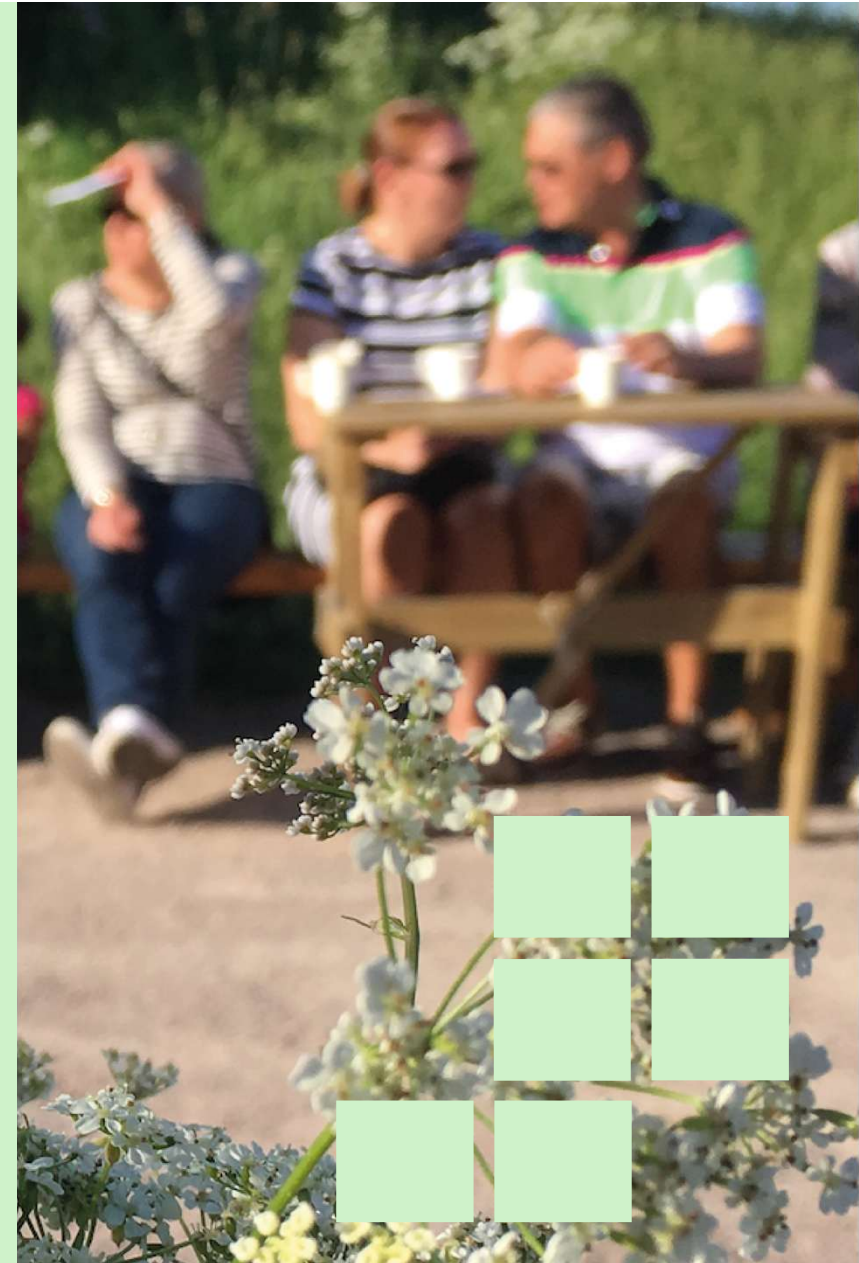
<https://www.frivente.fi/kavijaanalytiikka/kirjastot-ja-museot/>

- Voidaan perustella julkisten palveluiden kustannuksia tarkoilla kävijämäärillä

Kävijälaskurit jatkuu

- Valfi Oy, Oulu: <https://valfi.com/fi/kavijalaskuri/>
 - Sisä- ja ulkotiloihin
 - Asiakkaina mm. Suomen Kansallismuseo, Suomen Merimuseo, Helsingin Seurakuntayhtymä, kouluja ja kauppakeskuksia
 - Yksityisyyttä kunnioittava
 - Esim. ulkotiloissa myös akkukäyttöisenä
- Kävijälaskuri tukee ja osittain korvaa mm. asiakaskyselyjä
- Voidaan parantaa kävijäviihtyvyyttä paremmalla opastuksella ja kävijävirtojen ohjauksella
- Voidaan havaita, mitkä näyttelytilat tai -kohteet ovat suosituimpia

Tauko

Seuraavaksi:

14.15 Museokortti paikallismuseossa; Tuuli Murtorinne, Totto ry

14.35 Yhdistyksen verkkokaupan esittely; Tommi Rajala, Puolangan pessimistit ry

14.55 Paikallismuseon digitaalisen kävijäoppaan esittelyä, Jouko Leskinen, Konneveden museo/kotiseutuyhdistys ja Robin Kanerva, Reveel Oy

15.30 Kysymyksiä ja keskustelua

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Kuva: Jonina Vaahtolammi

Museokortti paikallismuseossa

Museokortti on käytössä Totto ry:n ylläpitämässä Rovaniemen Kotiseutumuseossa

Kysymyksiä Museokortista:

- Mitä Museokorttiin liittyminen vaatii paikallismuseolta?
- Vaikuttaako Museokortin käyttöönotto museon kävijämääriin?
- Vaikuttaako Museokortti-museona oleminen pääsymaksutuloihin?
- Onko Museokortin käyttö helppoa museon henkilökunnalle?
- Aiotteko pysyä Museokortti-museona jatkossakin?
- Mitä haluaisitte sanoa paikallismuseolle, joka pohtii Museokorttiin liittymistä?

Kuva: Ella Karttunen / Museokortti

Kysymyksiä päivän aiheista?

?

Kuva: Pexels

Digipamu-hankkeen vaihteita

- Selvitys paikallismuseoiden digitaalisista palveluista ja toimintamalleista, jonka osana tehtiin kysely museoille
 - Kyselyyn vastasi 95 museota
- Tutustumismatkoja museoihin
- 10 museon pilottiryhmä ja kokemusten jakaminen:
 - Verkkokauppa – Punkmuseo Helsingissä ja Taidekeskus Purnu Orivedellä
 - QR-koodit – Jyllinkosken sähkölaitosmuseo Kurikassa, Petäjäveden Radio- ja puhelinmuseo, Kauhajoen kotiseutumuseo ja Hyvinkää-Seuran Myllytila
 - eMuseo – Juhani Ahon museo Iisalmessa, Leppävirran kotiseutumuseo, Museo Brunou Juankoskella ja Riihipiha-museo Vuolijoella Kajaanissa

Taidekeskus Purnussa kehitetään verkkokauppaa. Kuva: Liisa Saarinen

Digipamu-hankkeen vaihteita

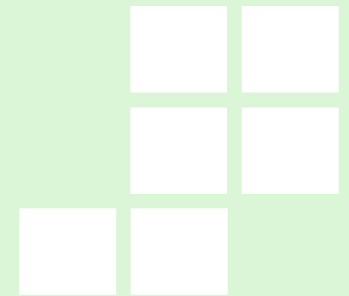
- Kesällä 2025 pilotoitiin Reveel Oy:n kanssa digitaalista kävijäopasta kolmessa paikallismuseossa:
 - Herttoniemen kartanon museo, Helsinki
 - Konneveden museo
 - Katvalan museo, Nivala
- Paikallismuseot.fi-karttanäkymä
<https://paikallismuseot.fi/> julkistettiin 16.5.2025
 - **Uusintahaku karttanäkymälle on käynnissä 30.9. asti:**
<https://kotiseutuliitto.fi/uusintahaku-paikallismuseot-fi-karttanakymaan-on-avattu/>
- Lokakuussa 2025 julkaistaan verkko-opas, johon kootaan hankkeen tulokset

Hankkeen verkkokoulutukset

Maksuttomia ja avoimia kaikille. Koulutukset tallennetaan ja tekstitetään, ja ne tulevat osaksi verkko-opasta.

- 23.1. Digitaaliset palvelut ja toimintamallit paikallismuseoissa
- 12.2. Digitoitujen kokoelmien hyödyntäminen ja esittely
- 19.3. Verkkotapahtumat ja digitaaliset opastukset
- 10.4. Kulttuuriperintökasvatusta digitaalisissa palveluissa
- 8.5. Näyttelyiden digitaaliset ratkaisut
- 4.6. Paikallismuseon digitaalinen viestintä
- 28.8. Paikallismuseon hankkeet, avustukset ja rahoitus
- 29.9. Paikallismuseon digitaaliset tuki- ja kävijäpalvelut

Tekstitetyt koulutukset ovat katsottavissa Kotiseutuliiton Youtube-kanavalla:
<https://www.youtube.com/@suomenkotiseutuliitto598/videos>

Suomen
Kotiseutuliitto

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Kiitos!

Kysy lisää hankkeesta:

Koordinaattori Liisa Saarinen
Järjestöpäällikkö Marika Punamäki
Etunimi.sukunimi@kotiseutuliitto.fi

**Suomen
Kotiseutuliitto**

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Suomen Kotiseutuliitto | Kalevankatu 13 A 5,
00100 Helsinki; www.kotiseutuliitto.fi